

1. सं वदध्वम्

स्वाध्याय

1.

1) पूर्वे के स जानानाः भागम् उपासते ?

सर्वे

मनुष्याः

देवाः

असुराः

2) कविः कि याचते ?

भद्रम्

दुरितम्

सुखम्

धनम्

3) जाया कीदृशी वाच वदतु ?

ललिताम्

शान्तिवाम्

ज्ञानयुताम्

शोभनाम्

4) सर्वे कीदृशाः भवन्तु ?

बलिनः

योगिनः

सुखिनः

मानीनः

5) पर्जन्यः कदा वर्षतु ?

हयः

अघ

श्वः

काले

6) हे देव दुरितानि परासुव ।

वायो

अग्ने

सवितर्

वरुण

7) पुत्रः अनुव्रतः भवतु ।

मित्रस्य

मातुः

पितुः

स्वसुः

8) निरामयाः भवन्तु ।

पशवः

पक्षिणः

सर्वे

जन्तवः

9) सर्वे पश्यतु ।

दुरितानि

फलानि

धनानि

भद्राणि

10) पृथिवी भवतु ।

धनपूर्णा

सस्यशालिनी

बलशालिनी

जलपूर्णा

2.

1) पूर्वे देवाः कथं भागम् उपासते ?

✚ पूर्वे देवाः संजानानाः भागम् उपासते ।

2) जाया कस्मै मधुमतीं वाचं वदतु ?

✚ जाया प्रत्ये मधुमतीं वाचं वदतु ।

3) मानवाः कीदृशाः सन्तु ?

✚ मानवाः निरामयाः सन्तु ।

4) कः क्षोभरहितः भवतु ?

✚ अयं देशः (भारतदेशः) क्षोभरहितः भवतु ।

3. रेखाङ्कितानां पादानां स्थाने प्रकोष्ठात् उचितं पदं पयुज्य प्रश्नवाक्यं रचयत ।

(कदा, कः, कीदृशी, का)

1) जाया मधुवतीं वाचं वदतु ।

2) पुत्रः मात्रा समनाः भवतु ।

3) काले वर्षतु पर्जन्य ।

1) का मधुवतीं वाचं वदतु ?

2) कः मात्रा समनाः भवतु ?

3) पर्जन्यः कदा वर्षतु ?

4. आजार्थस्य अन्यपुरुष-बहुवचनरूपाणि चिनुत ।

भवतु सन्तु भवेत

पश्यतु वर्षतु भवन्तु

✚ सन्तु, पश्यन्तु, भवन्तु

5.

1) ઋષિ સુર્ય પાસે શાની યાચના કરે છે ?

✚ ઋષી સુર્ય પાસે પાચના કરતાં કહે છે, "હે દેવ! સર્વ દુષ્ટર્મો દુર કરો અને જે કંઈ માટે કલ્યાણકારી હોય તે અમને પ્રાપ્ત કરાવો."

2) પતિ પ્રત્યે પત્નીએ કેવી વાણી ઉચારવી જોઈએ ?

✚ પતિ પ્રત્યે પત્નીએ મધુર તેમજ શાંતિદાયક વાણી ઉચારવી જોઈએ.

3) ઋષી સૌ માટે શેની આશા વ્યક્ત કરે છે ?

✚ ઋષી સૌ માટે આશા વ્યક્ત કરતાં કહે છે કે સૌ સુખી અને રોગ રહિત થાઓ; સૌ મંગલકારી વસ્તુઓ નિહાળો અને કોઈ પણ વ્યક્તિ દુઃખી ન થાઓ.

4) સંગઠિત રહેવા માટે કવિ શું કરવાનું સમજાવે છે ?

✚ સંગઠિત રહેવા માટે કવિ આ કરવાનું કહે છે : પુત્ર પિતાને અનુસરનારો અને માતાના વિચારોને અનુરૂપ થાય. પત્નીએ પોતાના પતિની સાથે મધુર અને શાંત વાણીનો પ્રયોગ કરવો જોઈએ.